

BERICHTEN

EEN NIEUW TIJDSCHRIFT. — Met Juli j.l. heeft een nieuw tijdschrift, weekblad, het licht gezien, dat tot titel draagt: *Volksvoeding*, en gewijd is aan de wetenschappelijke kennis van levensmiddelen en hygiëne. Het tijdschrift heeft zijn ontstaan te danken aan de toenemende belangstelling in de studie der volksvoeding en de maatregelen genomen om die voeding te verbeteren en knoeierijen en vervalschingen tegen te gaan. Na lang aandringen is eindelijk de Warenwet tot stand gekomen en in werking getreden: een net van keuringsdiensten, over ons geheele land gespreid, is begonnen met den strijd voor hygiënische behandeling van levensmiddelen, den strijd voor juiste aanduiding en etiquetteering, den strijd tegen knoeierij, bedrog en onzindelijkheid. Tevens zijn zoowel de mannen van de wetenschap als die der practijk tot het inzicht gekomen, dat de studie van de volksvoeding met kracht moet worden ter hand genomen. De voedselschaarschte in den oorlog heeft ons leeren begrijpen hoe weinig wij nog weten van de *bromatiek* of *bromatologie*, de wetenschap die zich bezighoudt met de kennis van de levensmiddelen en van de voeding. In ons land slaagde prof. VAN LEERSUM er in, de industrieelen te overtuigen van de wenschelijkheid een instituut van volksvoeding op te richten, om een begin te maken met de studie, die er toe zal kunnen leiden, dat de volksvoeding goedkoper en beter wordt. In dit tijdperk was het wenschelijk een orgaan te hebben tot voorlichting van het publiek, zoowel als van fabrikanten, grossiers en winkeliers, waarin tevens gedachtenwisseling tusschen mannen van wetenschap omtrent de vele vraagstukken, die zich op dit gebied voordoen, kan plaats vinden. Dit orgaan stelt de redactie van *Volksvoeding* zich voor, dat haar nieuwe weekblad zal kunnen zijn. Zij heeft een aantal deskundigen bereid gevonden, haar bij haar taak bij te staan. Hoofdredacteur is dr. A. VAN RAALTE en secretaris der redactie is dr. J. STRAUB beiden te Amsterdam, directeur en adjunct-directeur van den keuringsdienst van waren aldaar. Voorts dr. J. J. VAN ECK te Leiden, dr. J. D. FILIPPO te 's-Gravenhage, dr. F. H. VAN DER LAAN te Utrecht, allen directeuren van keuringsdiensten; prof. E. C. VAN LEERSUM te Amsterdam, en dr. P. A. MEERBURG te Utrecht. Tal van deskundigen op allerlei gebied zijn verder nog als vaste medewerkers aan het blad verbonden; onder hen ontmoeten wij de namen onzer collegae; dr. C. W. BROERS en dr. H. G. BIJLSMA te Utrecht, B. EISENDRATH, arts te Zaandam, dr. E. GORTER te Leiden (er staat K. GORTER, maar dat zal wel een drukfout zijn). De eerste drie afleveringen (het blad verschijnt elken Woensdag) zien er goed uit en bevatten een rijken inhoud. De intekenprijs bedraagt f 1.87 1/2 per kwartaal.

MUNTENDAM.

BEROEPSBELANGEN.

BIJDRAGE TOT DE VERHOULING VAN CONTROLEEREND GENEESHEER, SPECIALIST ZIEKENHUISDOKTER AAN DE EENE ZIJDE EN HUISDOKTER AAN DE ANDERE KANT.

1. Getroffene B. No. 204480A. behandelde ik van Januari tot Maart l.l. wegens een zwelling van den linker testikel. Getr. die zeer onregelmatig op het spreekuur kwam (hij bleef bijv. van 25 Januari tot 27 Febr. weg) zag ik na 4 Maart gedurende geruimen tijd niet terug. Toen zijn vrouw mij later consulteerde voor een ziekte van een der andere huisgenooten en ik een opmerking maakte betreffende het zich verwaarloozen van haar man, deelde zij mij mede, dat deze regelmatig behandeld werd door den heelkundige X. naar wien hij verwezen was door den controleerend geneeskundige. *Noch door dien collega noch door den chirurg was mij duarvan iets medegedeeld.* Ik gaf te kennen, dat ik getr. toch wel wilde zien en toen aan mijn verzoek voldaan was en ik geconstateerd had, dat de patiënt zich nog steeds in den-

zelfden toestand bevond, berichtte ik den c.g. dat m.i. opname cq. operatieve hulp aangewezen was. *Tot heden heb ik van den c. g. geen antwoord ontvangen*, maar de chirurg telefoneerde, dat mijn briefje naar hem doorgezonden was, dat hij het geheel met mij eens was en zulks zou berichten aan den c.g.

Eenige weken later behandelde ik een patiënt in een der ziekenverplegingen alhier. Toen ik de operatiekamer wilde verlaten zag ik den bedoelden chirurg bezig met het bezichtigen van een praeparaat. Toen ik even wilde kijken of er iets belangwekkends te zien was, hoorde ik tot mijn niet geringe verwondering: „Hier heb ik een testikel met een grooten tumor. O ja het is van een patiënt van jou. Ik weet nog niet wat voor een tumor het is”.

Bijzondere omstandigheden maakten het mij toen niet mogelijk mijn hart te luchten. De operatie had plaats op 6 Mei 1922. *Noch de c. g. noch de chirurg heeft mij tot op heden 30 Juli 1922 laten weten wat mijn patiënt, die op mijn aanvraag geopereerd is, heeft gescheeld*. Slechts het boven-gemelde toeval is oorzaak, dat ik weet, dat mijn patiënt geopereerd is.

2. Getr. W. 207317A behandel ik sinds Mei 1922 voor een kneuzing van een der gewrichten van den rechter wijsvinger. Er wordt een X-photo gemaakt. Geen afwijking. Na eenige weken is het gewricht nog gezwollen, pijnlijk, de stand van het eindlid wijkt van het normale af. Ik schrijf een briefje aan den c.g. waarin ik verzoek of opnieuw Röntgen-onderzoek, of machtiging voor chirurgisch consult. Ik ontvang na eenige weken antwoord, dat de c. g. patiënt heeft doorgezonden naar een chirurg-Röntgenoloog, die adviseert massage bij een met name genoemden masseur, naar wien getr. gezonden is *door den c.g.*, en dat *deze* de verdere contrôle wel zal uitoefenen. *Mijn* patiënt heb ik, nadat ik hem het briefje voor den c.g. heb medegegeven, niet meer gezien.

3. Voor eenige weken werk ik geroepen bij een kindje, dat lijdende was aan stuipten. Er waren clonische samentrekkingen van rechter arm, been en aangezichts-spijeren, die met tusschenpoozen, langer dan 12 uur aanhielden en daarna bleek een flinke parese van arm en been overgebleven te zijn. Ik meende een encephalitis te moeten aannemen en raadde ziekenhuisopname, mede voor nader onderzoek, aan. De ouders weigerden opname; consult met een kinderarts, die eveneens opname aanried. Volgenden dag toestemming der ouders, opname. Na eenige dagen kwam de vader op mijn spreekuur, het kindje was al weer thuis, het „gasthuis” had gezegd, dat het kindje niets mankeerde en dat de opname niet noodig was. Ik wachtte eenige dagen, in de meening, dat ik wel eenig bericht zou krijgen. Ik hoorde niets. Ik telefoneerde met den chef van het „gasthuis”, deze zou informeren en deelde mij den volgenden dag mede, dat hij de kwestie onderzocht had en dat inderdaad in de ziektegeschiedenis vermeld stond, dat erbij het kindje geen afwijkingen gevonden waren. Het kindje is thans nog in behandeling bij een zeer deskundigen specialist voor de afwijkingen, die ook nu nog voor elken semi-arts duidelijk vindbaar zijn en die, behalve door mij en door den specialist-kinderarts eveneens geconstateerd waren door den c.g. van den geneeskundigen dienst alhier.

Maar het gaat hier niet om het stellen van een al of niet goede diagnose; ook dit geval demonstreert weer hoe het „gasthuis” (o, lang niet altijd) nu en dan meent te mogen staan tegenover den huisarts.

Deze drie voorbeelden zijn te vermeerderen door mij en door andere collegae. Ik heb niet bij ieder geval willen sputteren. Ten eerste, omdat ik niet den indruk wilde wekken, alsof het financieel nadeel, dat geleden wordt wanneer een R.V.B. patiënt geheel losgemaakt wordt van zijn huisdokter, een rol speelt; ten tweede omdat ik andere, nog belangrijker dingen aan mijn hoofd heb. Maar de overtuiging dat hier niet plaats heeft een onbeleefdheid van een specialen c.g. of een overigens zeer beminnelijk specialist, *maar dat het systeem schijnt te worden, dat c.g., specialisten, en ziekenhuisdoktoren, den huisdokter gaan beschouwen als een individu van lager orde*, tegen over wien het zelfs niet meer noodig is de meest gewone collegiale beleefdheidsvormen in acht te nemen, bracht mij ertoe, deze handelingen meerdere bekendheid te geven. Ik wijs hier verder op de verhouding, die geschapen wordt tusschen patiënt en huisdokter. Gevallen dat een patiënt door den huisdokter terug-

besteld wordt op een bepaalden dag, dan ook komt en mededeelt dat de c.g. hem gezegd heeft, dat die komst niet noodig was, zijn mij bij herhaling door mijn patiënten medegedeeld. In zulke gevallen heb ik niet gearzeld tegen mijn patiënt te zeggen, dat dit een kwestie was waarmede de c.g. zich niet te bemoeien had, evenmin als ik in geval 3 geschroomd heb te zeggen, dat die ziekenhuisdokter het glad mis had.

Ik hoop, dat het bovenstaande iets zal bijdragen tot een betere verhouding tusschen c.g., specialist, ziekenhuisdokter aan de eene zijde en huisdokter aan de andere kant. Ik weet, dat lang niet alle geneesheeren van den eersten groep handelen zooals uit bovenaangehaalde voorbeelden blijkt en dat ook door de huisartsen wel gezondigd wordt tegen de medische ethiek. Op mijn weg vond ik het thans liggen de kwestie te beliciten van de zijde van den huisarts.

Juli 1922.

A. KROPVELD JR.

LEVERING VAN GENEESMIDDELEN AAN ONBEVOEGDEN. — De Ned. Maatschappij tot bevordering der pharmacie heeft op haar jongste algemeene vergadering het voorstel van de afdeling den Haag aangenomen, behelzende, dat het hoofdbestuur contracten zou sluiten met de groothandelaren in en fabrikanten van geneesmiddelen, waarbij de laatsten gebonden zouden zijn, zekere, met name te noemen geneesmiddelen, uitsluitend aan apothekers en apotheekhoudende geneeskundigen te leveren, terwijl de apothekers gebonden zouden zijn, alleen bij die fabrikanten en handelaren te koopen, die zich bij dit contract aansluiten. Indien de groothandelaren en fabrikanten deze contracten willen sluiten, — en hun belang zal mēebrengeu, dit niet te weigeren — zal de onbevoegde handel in verslavingsvergiften belangrijk worden beperkt, en zullen bijv. roovers niet weder zoo gemakkelijk chloroform kunnen krijgen om hun slachtoffers te bedwelmen.

En zou dit overal kunnen gebeuren, en ook de apotheekhoudende artsen medewerken, dan zou de bereiding van specialité's (die voor een groot deel haar geweldigheid ontleenen aan de verdoovende middelen, die zij bevatten) heel wat moeilijker worden.

The Lancet van 8 Juli (bldz. 110) bevat een opgave van de belastingen, die in Engeland en Schotland worden betaald door de verbruikers van patentmiddelen. Iedere verpakking van zulke middelen moet nl. worden voorzien van een zegel van 3 pence, als het middel niet meer kost dan 1 sh., en stijgende tot 2 P. St., als het middel 50 sh. of meer kost, waardoor zulk een middel dan op 90 sh. komt. Vóór October 1915 was deze belasting de helft lichter. De opbrengst is steeds stijgende. In 1912 heeft zij 327857 P. St. opgebracht, in 1919 ruim een millioen, in 1921 1369730 P. St.. Bovendien moet iedere fabrikant of verkooper van zulke middelen een vergunningsrecht van 5 sh. betalen. Dit heeft in 1920—1921 10,845 pond sterling opgebracht. Merkwaaardig is de nuchterheid op dit punt van Schotland, vergeleken met Engeland. In 1912 droeg Schotland nog geen 3000 P. St. in de belasting bij, en in 1921 ruim 10,000 P. St., terwijl het aantal vergunningen er in 1921 nog geen 9 pCt. van dat in Engeland bedroeg. De Engelschen daarentegen zouden alleen door het verbruik van patentmiddelen een kleinen staat kunnen onderhouden.

HET BEROEPSGEHEIM DER ARTSEN BUITEN HUN KRING. VERDEDIGD. — Het hoofdbestuur der British Medical Association heeft in de dagbladen bekend gemaakt, dat het van het hoofdbestuur der National Union of Scientific Workers bericht heeft ontvangen van een motie, die met algemeene stemmen door dit hoofdbestuur was aangenomen, en waarin de overtuiging werd te kennen gegeven, „dat de onschendbaarheid van de vertrouwelijke mededeelingen van patiënten aan artsen niet in de eerste plaats een zaak is, die door rechtsgeleerden moet worden uitgemaakt”, en verder aan het dagelijksch bestuur werd opgedragen „krachtigen steun te verleenen aan de pogingen der artsen om hun beroepseer ongeschonden te houden” (*British medical Journal*, 16 Juli, Suppl.).